

Gemaakt voor gebruik

Het 'made for use'-principe is een krachtig leerprincipe dat berust op het idee dat studenten iets maken dat niet in een bureaula verdwijnt maar werkelijk gebruikt gaat worden. Bij het maken van zo'n product leren studenten zich te oriënteren op een bepaalde (beroeps)praktijk, ze leren, met inachtneming van wetenschappelijke eisen, de criteria toe te passen waaraan het eindproduct moet voldoen, en ze leren - als ze werken aan een gezamenlijk product - samen te werken. De kracht van de methode schuilt in de motivatie die studenten (kunnen) ontleen aan het nut van het eindresultaat en het tempo waarin nieuwe vaardigheden onder druk van de praktijk worden geleerd, geactiveerd en verder ontwikkeld.

1. Werkwijze

1. Groepjes studenten krijgen de opdracht om binnen bepaalde randvoorwaarden een product te maken dat verband houdt met de toekomstige beroepspraktijk van de studenten en voldoet aan de eisen van zowel de wetenschappelijke discipline als de betreffende beroepspraktijk;
2. Afhankelijk van de opdracht en de randvoorwaarden doorlopen de studenten (enkele van de stappen uit) de ontwerpcyclus. De docent begeleidt dit proces (bij stageprojecten eventueel in samenwerking met een praktijkbegeleider);
3. De docent en/of de gebruikers beoordelen de kwaliteit van het product, bij stageprojecten eventueel in samenspraak met de praktijkbegeleider;
4. In een afsluitende plenaire bijeenkomst presenteren de groepjes het eindresultaat aan de medestudenten. Maar ook het publiceren van de producten (website/bundel) kan een logische afsluiting zijn van het onderwijs.

2. Voorbeeld

In een oriëntatiecursus op de educatieve praktijk kunnen studenten Kunstgeschiedenis kiezen voor de 'museumvariant'. Wie deze tweemaandsvariant kiest, volgt samen met één of twee anderen een stage bij een instelling die behoefte heeft aan een educatief product. Die instelling kan een museum zijn dat een nieuwe catalogus of voorlichtingsbrochure wil. Maar het kan ook het Wijkbureau Oost zijn die de studenten vraagt onder begeleiding van het Archeologisch en Bouwkundig Centrum een wandelroute door het Wilhelminapark te (be)schrijven. De duo's of trio's zijn verantwoordelijk voor alle lopende taken: van het eerste overleg met de opdrachtgever tot en met de afronding van het product. De beoordeling van het project is deels formatief, via de feedback van de teamleden op de tussenproducten. Daarnaast wordt een eindoordeel door de docent en de opdrachtgever vastgesteld aan de hand van de kwaliteit van het educatieve product en de individuele reflectie van de student op het eigen leerproces.

3. Opmerkingen

Het gemaakt-voor-gebruikprincipe leent zich uitstekend voor praktijkstages, maar dat stelt wel hoge eisen aan de kwaliteit van zowel de stageplaats als -begeleiding. Deze kwaliteit kan worden bewaakt door:

- goede afspraken te maken met de stageplaats en de vinger aan de pols houden;
- energie te steken in het in standhouden van goodwill bij de stageplaatsen;
- apert slechte stageplaatsen uit het bestand te halen.

Men kan variëren met de methode door:

- studenten zelf op zoek te laten gaan naar een geschikte opdracht;
- studenten een individuele opdracht te laten maken in plaats van te laten werken aan een gezamenlijk product;
- tussentijds inhoudelijke en methodische bijeenkomsten te organiseren.

Variant op het principe is dat studenten een gesimuleerde opdracht krijgen:

- Voor eerstejaars bijvoorbeeld kan het in het kader van de oriënterende functie van de propedeuse zinvol zijn een opleidingsfolder te maken voor aankomende studenten;
- Of zoals in de opleiding Diergeneeskunde, waar de studenten de opdracht krijgen om een voorlichtingsfolder over voeding en hygiëne te maken voor de uit te zenden Nederlandse blauwhelmen naar het grensgebied van Eritrea en Ethiopië.